

LÄÄNERANNA VALLA 2020. AASTA EELARVE LÜHIÜLEVAADE

Lääneranna Vallavolikogu kinnitas 16. jaanuaril 2020. a määrusega nr 67 Lääneranna valla 2020. aasta eelarve.

Põhitegevuse tulud

Põhitegevuse tulud koosnevad maksutuludest, kaupade ja teenuste müügituludest, saadud toetustest tegevuskuludeks ja muudest tegevustuludest.

Üksikisiku tulumaksu prognoos 3,92 miljonit eurot moodustab Lääneranna valla põhitegevuse tulude prognoosist 50%. 2018. a laekus 3,58 miljonit eurot. 2019. a eeldatav laekumine on 3,80 miljonit eurot. 2020. a prognoos on arvestatud 3,5 % kasvuga võrreldes 2019 aastaga. 2020. aastast laekub kohalikule omavalitsusele 11,93% (2019. a 11,90%) füüsilise isiku maksustatavast tulust, mis on peamine tulumaksu kasvu prognoosi aluseks. Lisaks arvestatakse ka keskmise palga kasvuga, mis põhineb mitmete palgagruppide tõusul – miinimum palk (584 €), õpetajate (1 315€) ja lasteaia õpetajate palk (1 184 €).

Maamaksu laekumine on prognoositud 420 000 €.

Maksutulud kokku **4 342 000 €**.

Tulud kaupade ja teenuste müügist on prognoositud **309 700 €**. Prognoosi on korrigeeritud lähtudes 2019. a tegelikest tuludest.

Tasandus- ja toetusfondi tululiikide kirjeldus on toodud Tabelis nr 1.

Tabel 1.

	2019 a	2020 a
Tasandusfond	624 489	613 564
Toetusfond	2 455 293	2 329 531
<i>kooliõpetajate tööjõukuludeks</i>	<i>1 278 536</i>	<i>1 169 503</i>
<i>direktorite ja õppealajuh. tööjõukuludeks</i>	<i>79 963</i>	<i>79 963</i>
<i>tõhustatud ja eritoe tegevuskuludeks</i>	<i>64 428</i>	<i>46 368</i>
<i>hariduse täiendkoolituseks</i>	<i>9 571</i>	<i>9 571</i>
<i>õppekirjandus</i>	<i>26 220</i>	<i>26 790</i>
<i>koolilõuna</i>	<i>78 575</i>	<i>75 250</i>
<i>lasteaiaõpetajate tööjõukuludeks</i>	<i>85 673</i>	<i>86 630</i>
<i>puudega lastele abi osutamise toetus</i>	<i>9 770</i>	<i>10 085</i>
<i>huvihariduse ja -tegevuse toetus</i>	<i>158 832</i>	<i>163 157</i>
<i>toimetulekutoetus</i>	<i>152 571</i>	<i>89 733</i>
<i>matusetoetus</i>	<i>21 341</i>	<i>20 522</i>
<i>asendus- ja järelhooldusteenuse toetus</i>	<i>77 050</i>	<i>51 060</i>
<i>rahvastikutoimingud</i>	<i>998</i>	<i>501</i>
<i>kohalike teede hoiu toetus</i>	<i>411 765</i>	<i>411 765</i>

Tulude real Muud toetused tegevuskuludeks on arvestatud 30 165 € kodukohandamise projekti toetuseks ja 48 178 € muud tegevustoetused.

Saadavad toetused tegevuskuludeks kokku **3 030 788 €**.

Muudeks tegevustuludeks on prognoositud **99 000 €** kaevandamisõiguse tasu, vee erikasutustasu ja muud tegevustulud.

Põhitegevuse tulud kokku on **7 781 488€**.

Põhitegevuse kulud

Põhitegevuse kulud koosnevad antavad toetused tegevuskuludest ja muudest tegevuskuludest.

Töötasu tõusu on planeeritud lasteaia ja üldhariduskooli õpetajatele, miinimumpalgaga töötajatele ja teistele miinimumpalgale lähedale jäävatele töötajatele.

Sotsiaalabitoetused ja muud toetused füüsilistele isikutele on prognoositud summas 328 590 € ja toetused tegevuskuludeks summas 174 550 €.

Antavad toetused tegevuskuludeks kokku 503 140 €.

Muude tegevuskulude all kajastatakse kogu valla teenistuses olevate isikute personalikulud summas 4 450 760 €. Majandamiskuludeks on planeeritud 2 462 470 € ja muudeks kuludeks 75 000 €.

Põhitegevuse kulud kokku **7 491 370 €**.

Põhitegevustulemiks käesoleval aastal kujuneb **290 118 €**.

Põhitegevuse kulude ja investeerimisväljaminekute jagunemine

Kood	Nimetus	Summa	Protsent
01	Üldised valitsussektori teenused	1 256 700.-	8,8
03	Avalik kord ja julgeolek	24 000.-	0,1
04	Majandus	2 325 600.-	16,4
05	Keskkonnakaitse	250 000.-	1,8
06	Elamu- ja kommunaalmajandus	708 000.-	5,0
07	Tervishoid	1 206 000.-	8,5
08	Vaba-aeg, kultuur ja religioon	1 631 000.-	11,5
09	Haridus	6 125 590.-	43,1
10	Sotsiaalne kaitse	686 680.-	4,8
	Kokku	14 213 570.-	100%

Üldised valitsussektori teenused

Vallavolikogu kuludeks on planeeritud volikogu ja volikogu komisjoni liikmete tasud, administreerimiskulud ja koolituskulud. Kuludes kajastuvad ka noortevolikogu kulud. Vallavalitsuse kuludest moodustavad tööjõukulud 77%.

Valitsussektori võla teenindamine on laenuintresside kulu pankadele.

Üldisloomuga ülekanded valitsussektoris on peamiselt tegevuskulude toetused ja liikmemaksud erinevatele asutustele, kuhu vald kuulub (Eesti Linnade ja Valdade Liit, Pärnumaa Omavalitsuste Liit, Rannakalanduse Selts, Kodukant Läänemaa, Pärnu Lahe Partnerlukogu jt).

Avalik kord

Päästetegevuse real on kahte liiki kulud: taotluste alusel antavad tegevustoetused MTÜ-dele ja Päästeamati projekti Kodud tuleohutuks kulud.

Muu avaliku korra real on Lihula linnas ja Koogas asuvate valvekaamerate kulu.

Majandus

Soojamajanduse real kajastuvad Koonga, Lõpe ja Varbla katlamajade igapäevase majandamise kulud.

Maanteetranspordis suunatakse 500 tuhat eurot teede investeeringuteks.

Üldmajanduslikud arendusprojektid. Investeeringutena kajastuvad Piirimäe ettevõtlusala ja Virtsu ettevõtluskeskuse arendustegevused. Selle tegevusala kuludes kajastuvad ka võimaliku väiksemad projekteerimistööd.

Muu majanduse real kajastuvad valla busside majandamiskulud, mis ei ole seotud laste transportimisega kooli ja lasteaeda.

Keskkonnakaitse

Jäätmekäitluse kuludeks on avalikelt aladelt prügi koristus ja Lihula jäätmejaamaga seotud kulud. Eelarveaastal on kavas esitada KIK-ile projektitoetuse taotlus, et arendada jäätmejaama.

Elamu- ja kommunaalmajandus

Veevarustuse real on hajaasustuse programmi kulud.

Tänavavalgustuse real on 30 tuhat eurot tänavavalgustuse haldamiskulusid.

Muu elamu- ja kommunaalmajanduse tegevus kuludeks on valla põhitegevuseks mittevajalike hoonete või nende osade ülalpidamiskulud, kalmistute hooldamise kulud, hulkuvate loomadega seotud kulud ja haljastuskulud.

Tervishoid

Üldmeditsiiniteenuste real on Lihula esmatasandi tervisekeskuse investeeringu kulud.

Vabaaeg, kultuur ja religioon

Spordi real on Vatla spordihoone ja ülevallaliste spordiürituste kulud.

Noorsootöö ja noortekeskuse real on Lääneranna Noortekeskuse kulud.

Vaba aja ürituste real on 70 tuhat taotluste alusel jagamiseks projekti- ja tegevustoetusteks. 26 tuhat eurot on ülevallalisteks kultuuriüritusteks.

Raamatukogude real on valla 11 haruraamatukogu kulud.

Rahvakultuuri real on erinevate kultuuriasutuste kulud. Nende hulgas on ka väiksemaid seltsi- ja külamaju.

Muuseumide real on valla muuseumide kulud.

Ringhäälingu ja kirjastamise kulude real on Lääneranna teataja väljaandmisega seotud kulud (küljendamine, keeleline toimetamine, trükkimine ja levitamine).

Haridus

Selles grupis on üldhariduse asutuste kulud liigitatud lähtudes KOFSi nõudest – kulu sisu. Nii võivad ühe kooli kulud olla jaotund kahe-kolme tegevusala vahel. Riigi toetusest on tagatud kõigi valla põhikooli pedagoogide tasustamine.

Noorte huvihariduse ja –tegevuse real on Lihula Muusika- ja Kunstikooli kulud, Lääneranna Spordikooli kulud ja noorte huvihariduse ja –tegevuse kulud, mida jaotatakse taotluste ja sihtotstarbeliste kordade alusel, ringijuhendajate tasu, vahendite soetamine.

Sotsiaalne kaitse

Muu puuetega inimeste sotsiaalne kaitse. Kuludes sisalduvad puuetega inimeste hooldajatele makstavad toetused, raske ja sügava puudega lastele abi osutamise toetused ja valla erakorralised toetused (kodu kohandamiseks, ravimiteks, prillideks, abivahenditeks jms).

Eakate sotsiaalhoolekandeesutuste real on kulud kohatasudeks vastavatesse hoolekandeesutustesse.

Muu eakate sotsiaalne kaitse. Kajastuvad koduhooldajate tööjõukulud, sõidukite ülalpidamise kulud, häirenupu teenuse kulud ja erivahendid (kummikindad, des.vahendid, parasiiditõrjevahendid, riided, jalatsid jms).

Asendus- ja järelhooldus. Tegemist on laste järelhoolduse, hoolduspere, asenduskodu teenusele suunamine.

Muu perekondade ja laste sotsiaalne kaitse. Tööjõukuludes on tugiisikutele arvestatud tasud ja maksud. Toetuste liigid: sünnitoetus, ranitsatoetus, matusetoetus, medalite või kiituskirjaga lõpetajate toetus, transporditoetus kutsekoolis õppijate toetus. Ühekordseid toetusi võib maksta lastelaagrite osalustasudeks, prillide, ravimite, arstiteenuste, riiete eest tasumiseks jms. Võib osutada tugiteenuseid puudeta või kerge puudega lastele.

Eluasemeteenused sotsiaalsetele riskirühmadele sisaldab KOV'i poolt makstavaid toetusi ja tagatud teenuste kulu sihtrühmadele nagu osaline-puuduv töövõime, vang, kodutu jt. Siin kajastuvad ka valla sotsiaalpindade majandamiskulud.

Muu sotsiaalsete riskirühmade kaitse kuludeks on kov-i toetused, sh Tšernobõli toetus, tegevustoetus Lihula päevakeskusele ja sots.toetuste ja teenuste maksmise arendamise kulud.

Investeermistegevus

KOFS jaotuse järgi on investeermistegevuse osas toodud nii tulud, kui ka kulud.

Nende eraldamiseks kasutatakse märke: sissetulekud plussmärgiga ja väljaminekud miinusmärgiga.

Põhivara müük – valla põhitegevuseks mittevajaliku kinnisvara müügi tulu. Vallavara müüki planeeritakse korteriomandite ja kinnistute osas, mida omavalitsus temale seadusega pandud ülesannete täitmiseks ei vaja. Sellise vara hulka kuuluvad nii tagastatud maatulundusmaad, peremehetuvarana arvele võetud elamumaad ja teised põhivarana arvel olevad varad.

Põhivara müügist laekuvaks tuluks on planeeritud **50 000 €**.

Põhivara soetusena on toodud nii omavahenditest planeeritavad investeeringud, projektitoetuse otsuse saanud investeeringud, kui ka need, mille kohta eelarveaastal esitatakse toetuse taotlused. Projektide omaosaluste katteks on planeeritud kasutada põhitegevuse tulusid ja laenuvahendeid. Juhul kui projekt rahastust ei saa, siis jäävad eelarves täitmata nii tulud kui kulud.

Põhivara soetused on planeeritud alljärgnevalt:

	EELARVE	TOETUS	OMAOSALUS
Valla teede ehitus	500 000,00	0,00	500 000,00
Ratastraktorile niiduki soetamine	15 000,00	0,00	15 000,00
Lihula jäätmejaama arendamine	200 000,00	150 000,00	50 000,00
Piirimäe ettevõtlusala	1 210 000,00	765 000,00	445 000,00

Virtsu ettevõtluskeskus	220 000,00	0,00	220 000,00
Lihula piirkonna tänavavalgustus	160 000,00	0,00	160 000,00
Lihula esmatasandi tervisekeskus	1 200 000,00	641 300,00	558 700,00
Lihula KM küttesüsteemi renoveerimine ja saali toolide väljavahetamine	250 000,00	0,00	250 000,00
Lihula mõisa katusekarniisi ja korstnate avariitehnilised tööd	124 700,00	96 000,00	28 700,00
Lihula mõisa peahoone fassaadi restaureerimine	198 800,00	156 000,00	42 800,00
Lihula mõisa ruum nr 32 remont	34 000,00	0,00	34 000,00
Lihula mõisa põhiprojekti koostamine	10 000,00	0,00	10 000,00
Lihula Gümnaasiumi spordihoone renoveerimine	2 200 000,00	1 000 000,00	1 200 000,00
Koonga Kooli arvutivõrgu ehitus	10 000,00	10 000,00	0,00
Koonga raamatukogu ruumide remont	25 000,00		25 000,00
Lihula vallamaja ja Koonga teeninduskeskuse küttesüsteemide renoveerimine	50 000,00		50 000,00
Koonga teeninduskeskuses arstipunkti renoveerimine	50 000,00		50 000,00
Vatla mõisa remont	25 000,00		25 000,00
Tänavavalgustuse remont	25 000,00		25 000,00
Kõmsi Rahvamaja suure saali valgustuse asendamine ledvalguse süsteemiga	15 000,00		15 000,00
Vallale kuuluvate puurkaevude renoveerimine ning Lihula, Tuudi, Virtsu, Oidremaa ja Koonga piirkonnas vee- ja kanalisatsioonitrasside renoveerimine ja rajamine	35 000,00		35 000,00
	6 557 500,00	2 818 300,00	3 739 200,00
Riigi toetus teedele (kajastub toetusfondis)			400 000,00
Muud vahendid (põhitegevuse tulud)			90 000,00
Muud vahendid (laen)			3 249 200,00
			3 739 200,00

Varasematel aastatel oli hajaasustuse programmi tulud ja kulud kajastatud kui põhitegevuse tulud ja kulud. Käesolevast aastast kajastatakse neid investeerimistegevuse grupis. Saadav toetus **50 000 €** ja antav toetus **100 000 €**. Veel on põhivara soetuseks antav finantseering **40 000 €** Matsalu Veevärk AS poolt teostava ühisveevärgi- ja kanalisatsiooni arendamise projekti valla poolne osalus.

Antav laen **43 000 €** on sildfinantseering Euroopa Liidu Interreg Central Baltic programmi välisprojektis "Railway Heritage".

Finantstulusid planeeritakse **100 €** ulatuses ja finantskulusid **28 000 €** ulatuses, mis tuleneb finantskohustuste intresside teenindamisest.

Investeerimistegevuse tuleml kokku – **3 850 100 €**.

Finantseerimistegevus

KOFSi järgi kuuluvad finantseerimistegevuse osa koosseisu laenude ja kapitalirendi võtmine ning nende tagasimaksmine.

Laenukohustuste summa seisuga 31.12.2019 on 1,758 miljonit eurot, kokku on sõlmitud 11 lepingut kolmes erinevas finantsasutuses. Eelarveaastal laenukohustuse vajadus investeringute omaosaluste katteks on 3,25 miljonit eurot.

Vallavalitsuse ettepanek on võtta laenu 5 000 000 €, millest 3 249 tuhat eurot on eelarve aasta investeringute katteks ja 1 758 tuhande eurot olemasolevate laenude refinantseeriks. Olemasolevate laenude refinantseerimisega soovitakse vähendada intressikulu ning ühtlasemalt jaotada kohustuste tagasimakseid.

Likviidsete varade muutus

2019. a lõpu rahaliseks jäägiks kujunes 841 tuhat eurot. Sellest 20 tuhat eurot on huvihariduse ja –tegevuse toetuse jääk ja 22 tuhat eurot sihtotstarbeliste sotsiaaltoetuste jääk, mille kasutamist jätkatakse eelarveaastal.

Nõuete ja kohustuste saldode muutus

Selles osas näidatakse tekkepõhise eelarve korral nõuete ja kohustuste saldode muutust perioodi lõpu seisuga. Eeldatav saldo on 401 182 €.